

ХАРАКТЕРНІ РИСИ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ ЄС

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Проаналізовано організаційну структуру ЄС та розглянуто її характерні риси.

Ключові поняття: організаційна структура ЄС, Співтовариства, Союз, міждержавні інститути, наднаціональні інститути.

Abstract

Organization structure and outstanding feature of European Union are studied/

Keywords: organizational structure of the EU, Community, Union, intergovernmental institutes, supranational institutions.

Вступ

Складність та багатогранність Європейського Союзу як наднаціонального об'єднання породжує необхідність створення потужної та розгалуженої системи управління та координації дій, для досягнення поставлених цілей Союзу.

Традиційно організаційну структуру ЄС описують як сукупність трьох "опор", що охоплюють інтеграційні процеси, відповідно, в соціально-економічній, зовнішньополітичній і військовій, правохоронній сферах.

ЄС сконструйовано як єдину організацію, що забезпечується єдиним складом держав-членів та єдиною інституційною структурою, які одночасно обслуговують Співтовариства та Союз. Договір про ЄС встановлює, що "Союз обслуговується єдиною інституційною структурою, яка забезпечує узгодженість і наступництво діяльності, що здійснюється з метою досягнення цілей Союзу" (ч. 1 ст. 3).

Результати дослідження

Ефективність діяльності ЄС забезпечується відповідними його органами. Організаційна будова ЄС базується на загальних засадах західної політичної системи, проте її конкретні форми суттєво відрізняються від національних систем. До характерних її рис належать:

1. Об'єднання інститутів двох типів - міждержавних і наднаціональних. Особи, що входять до органів першого типу, діють як офіційні представники держав-членів. Члени органів іншого типу також призначаються кожною державою, проте діють як незалежні особи, що не зв'язані будь-якими інструкціями своїх урядів. Такий подвійний принцип формування особового складу сприяє підтримці балансу між інтересами окремих держав-членів та інтересами Союзу в цілому.

2. Гнучкий розподіл компетенцій між органами ЄС та національними урядами. Можна окреслити три основних варіанти розподілу компетенцій:

- сфери, де здійснюється спільна політика ЄС (аграрна, торговельна тощо);
- сфери змішаної компетенції, коли за окремі напрями чи групи питань відповідають органи ЄС, а решта лишається під керівництвом національних урядів (регіональна, соціальна тощо);
- сфери, де функції ЄС обмежуються координацією дій держав-членів та розробкою рекомендацій (макроекономічна політика, політика в галузі охорони навколишнього середовища тощо).

3. Значна кількість типів рішень, які приймаються - від регламентів та директив, що обов'язкові для виконання національними урядами і всіма учасниками об'єднання, до висновків, що мають лише

рекомендаційний характер.

4. Примат права ЄС над національними законодавствами держав-членів у межах, які визначені змістом установчих договорів.

Висновки

Така організаційна структура є нетиповою для міжнародних організацій. Союз, наче холдинг, охоплює дві самостійні міжнародні організації із власною міжнародною правосуб'єктністю (Співтовариства) та дві інші сфери діяльності. При цьому існують серйозні відмінності у правовому характері співпраці в межах різних сфер. У межах двох останніх співробітництво здійснюється у формах, що потребують значно меншого обмеження суверенних прав держав, і характеризується як “міжурядове”. Воно є типовим для абсолютної більшості сучасних міжнародних організацій, але суттєво відрізняється від “наднаціонального” співробітництва, що існує в межах Співтовариств.

Співтовариства можуть мати компетенцію виключну (з питань, що охоплюються нею, держави-члени втратили право вживати будь-які заходи), конкуруючу (держави-члени мають право приймати нормативні акти із цих питань, допоки Співтовариства не ухвалить свої рішення) та паралельну (у цих питаннях законодавство Співтовариств є додатковим щодо національного).

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Європейський союз: організаційна будова та структура. [Електронний ресурс] / Політологія — Режим доступу: <http://osvita.ua/vnz/reports/politolog/15184/>

2. Корнієнко В. О. Україна в Європі і світі (20,22Mb) [Електронний ресурс] : [онлайн-гід з питань євроатлантичної інтеграції] : [електронний] навчальний посібник / В. О. Корнієнко. — Електронні текстові дані (1 файл PDF). — Вінниця : ВНТУ, 2017. — 147 с. — Режим доступу: <http://kornienko.vk.vntu.edu.ua/file/0d39ebfb8e82029906a06729e9394b98.pdf>. — Назва з екрана

3. Організаційна структура Європейського Союзу. [Електронний ресурс] / Підручники онлайн — Режим доступу: <http://textbooks.net.ua/content/category/3/2/9/>

4. Корнієнко В. О. Реалізація ідеалу соціально-правової держави в українському суспільстві [Текст] / В. О. Корнієнко // Право України : юридичний журнал. — 2001. — № 2. — С. 47–53.

5. Корнієнко В. О. Політичний ідеал як проблема вибору [Текст] / В. О. Корнієнко // Людина і політика : український соціально-гуманітарний журнал. — 2001. — № 2. — С. 139–150.

Попович Ірина Федорівна — студентка групи ІСІ-15б, факультет комп'ютерних систем та автоматики, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: iryna.popovych.f@gmail.com

Науковий керівник: Корнієнко Валерій Олександрович – кандидат історичних наук, доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри суспільно-політичних наук, академік Української Академії політичних наук, м. Вінниця.

Popovych Iryna F. — Faculty of Computer systems and automatics, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, email : iryna.popovych.f@gmail.com

Supervisor: **Valeri Kornienko** – Ph.D., Doctor of Political Sciences, professor, head of social and political sciences, academician of the Ukrainian Academy of Political Science, the city of Vinnitsa.